

[illegible]

Penktadienis, 1947. III. 7

- TAIKA, LAISVE ir pasaulinė prekyba yra neatskiriami dalykai, - pareiškė vakar prez. Trumanas viename sename Meksikos universitete pasakytoje kalboje, gavęs to universiteto teisių garbės daktaro laipsnį.

Savo kalboje prezidentas pareiškė, jog daugelis amerikiečių ilgą laiką tikėję, jog reikia laikytis atstu nuo kito pasaulio reikalų. Tačiau du karai ir mokslo pažanga izoliacionizmą toliau daro negalimu. Jei dar ir šandien esą tokių, kurie tiki izoliacionizmu, tai tik rodą jų dvasinę ir moralinę bankrotą. Mes darome viską, kad išvystytume tarptautinį bendradarbiavimą ir tokia mūsų politika yra remiama visos mūsų tautos. Nesąmonė esą tvirtinti, jog JAV užsienių politika esanti remiama abiejų partijų, gi ūkinė politika - ne. Tiesa yra tai, kad mūsų užsienio ūkiniai reikalai ir užsienio politika yra remiamos abiejų partijų. Dabar mes vėl esame istoriniame persilaužime kaip ir 1920 metais. Ir dabar žiūrima į JAV ir laukiama jos pavyzdžio. Mes esą gali, pareiškė prezidentas, tautas vesti į ūkinį karą ar į ūkinę taiką. Praeitis rodanti, jog dar niekas nėra laimėjęs jokio ūkinio karo. Todėl praeitis neturinti pasikartoti ir vietoj ūkinės agresijos turinti būti ūkinė taika. Ateinantį mėnesį Genevoje prasidėsianti konferencija pasaulinei prekybos organizacijai steigti. Jos pasisekinas padės išspręsti ne tik pasaulinius prekybos klausimus, bet taip pat mums rūpimą pabėgėlių problemą, valiutos stabilizaciją, pasaulinio banko veikimą ir kt. Ten turį būti aptarta ir muitų sumažinimo klausimai. Genevos konferencija turinti parengti pasaulinės prekybos chartą. Naujosios organizacijos nariai išipareigos savo interesus išspręsti prie žalio stalo. Dėl to Genevos konferencija neturi nepavykti. Po šios konferencijos, kurioj dalyvautų 18 valstybių, Londone įvyktų kita platesnė pasaulinės prekybos konferencija. JAV yra už privatinę iniciatyvą, nes tik privatiniam ūkyje geriausiai pavyksta išvystyti žodžio, užsi ėmimų bei religijos laisves. Jei mes čia Amerikoje tiek daug esame leidę privatinei iniciatyvai, tai rodą daug daugiau negu ekonominę sistemą. Amerikiečių vyriausybės tikslas esanti laisva pasaulio prekyba. Vyriausybės tikslas esąs pašalinti pasaulinės prekybos barjerus. Baigdamas prezidentas pabrėžė, jog amerikiečių tauta yra pasiryžusi išvengti naujų karų.

- PROTESTO NOTA, kurią JAV užs.reik.min.Marshallis pasiuntė Sov.Sąjungos vyriausybei dėl jos maišymosi į Vengrijos vidaus reikalus, vakar paskelbta Vašingtone. Kaip New Yorkas pranešė, toji nota esanti perduota ir Vengrijos kontr.tarybos pirmininkui gen.Sviridov, o taip pat vengrų ir britų vyriausybėms. Notoje griežtai pasisakoma prieš užsienio jėgų neteisėtą maišymąsi į Vengrijos vidaus reikalus, pasinaudojant Vengrijos mažumomis išvystant spaudimą prieš tautos daugumą. Notoje taip pat pareiškama, jog smulkiųjų ūkininkų partijos gen.sekr.Bela Kovač suėmimas įvykdytas rusų kareivių esąs neteisėtas, o jam metami kaltinimai organizavus antisovietinę veiklą esą nepamatuoti. Notoje reikalaujama, kad ateityje nebūtų imamasi jokių žygių nepasitarus su JAV ir D.Britanijos atstovais kontr.taryboj. Innsbrucko pranešimu, min.pirm.Nagy pasisakydamas dėl partijų pabrėžė, jog vidaus padėtis esanti labai įtempta. Londono pranešimu, Londono bankas suteikias Vengrijai ~~skaitmenais~~ pusės milijono svarų sterlingų paskolą.

- UŽDARE SIENA su Turkija ir, kaip Innsbruckas praneša, manoma, jog būsiančios uždarytos Bulgarijos sienos su Graikija ir Jugoslavija. Spėjama, jog šių priemonių esą imtasi ryšium su kariuomenės judėjimu, kas užtruksią apie 10 dienų. Londono pranešimu, Sofijos radijas dementavęs žinią apie kariuomenės judėjimą.

- UŽS.REIK.MINISTERIAI su stipriomis delegacijomis yra pakeliui į Maskvą. Marshallis vakar atvyko į Paryžių ir buvo sutiktas min.pirm.Ramadien. Vakare prezidentas Auriol jam iškėlė bankietą.Bevinas vakar apžiūrėjo Varšuvą, o praėjusią naktį turėjo nakvoti Lietuvos Brastoj. Bidault vakar buvo Berlyne, o vakare išvyko toliau.